

N'olcak şimdi!

DANIŞTAY 4'üncü Dairesi'nin 20.03.1997 tarihinde vermiş olduğu iki adet Yürütmeyi Durdurma Kararı maliye çevrelerine ve iş dünyasına bomba gibi düştü. Kurumlar Vergisi'nin 54 No.lu Genel Tebliği'nin

Cihat
ÇETİNKAYA

(B) bölümünün ilk cümlesi ile (C) bölümünün 2'nci paragrafında belirlenen durum ile 55 No.lu Genel Tebliğinin 8'inci bölümünde belirlenen uygulama konusundaki yürütmeyi durdurma kararlarını bu haftaki yazımıza konu olarak aldık. 24.02.1997 tarihli haftalık yazımızda Gelir Vergisi Kanunu'nun 41/8 ve Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 15/3 maddelerinde yer alan

ve 01.01.1996 tarihinden itibaren uygulanmaya başlanan işletmelerin faiz, komisyon, vade farkı, factoring şirketlerine verilen iskonto bedelleri ve bunlara benzer adlarla yapılan finansman giderlerinin yıllık toplamının kanun maddesinde ve Maliye Bakanlığı nca belirlenen tebliğdeki esas ve şartlar dahilinde yüzde 16.69 oranındaki kısmının dönem kazancının tespitinde gider olarak kabul edilmeyeceği ve işletmenin mali karının tespitinde Kanunen Kabul Edilmeyen Gider olarak alınıp vergilendirileceğini belirtmiştik.

Yürütmeyi Durdurma Kararı

Danıştay 4'üncü Dairesi'nin 1997/636 Esas No.lu Dava ile ilgili olarak verdiği Yürütmeyi Durdurma Kararı'nda aynen; "54 Sayılı Genel Tebliğin C bölümünün 2'nci paragrafında işletmede kullanılan yabancı kaynakların hangi yılda temin edildiğinin önem arz etmediği belirtilmiştir. İşletmelerde kullanılmak üzere alınan krediler için ödenen faiz, komisyon, vade farkı, kar payı, kar farkı gibi giderler, Gelir Vergisi Kanunu'nun 40'ıncı maddesinin 1'inci bendi uyarınca ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan Genel Giderler olarak hasılatından indirilmekteyken, 4108 sayılı kanunla 01.01. 1996 tarihinden itibaren Gider Kısıtlaması kapsamına girmiş bulunmaktadır. Bu hükmün geriye dönük olarak uygulanması, önceki hukuki duruma göre fizibilitesini yapmış ve buna göre borçlanmış işletmelerin, kanuna güven ve ve istikrar prensiplerine dayalı haklı beklentilerini ortadan kaldıracığından, yabancı kaynakların hangi yılda temin edildiğinin önem arz etmeyeceği yolundaki düzenleme de yerinde görülmemiştir" demektedir.

Yine Danıştay 4'üncü Dairesi'nin 1997/847 Esas Nolu Davasına ilişkin kararda da, 1997/636 karara atıfta bulunarak verilen Y.D. kararının esas kararda da aynen geçeceği sinyali verilmiştir. Bu durumda Yürütmeyi Durdurma Kararı'na uyan mükelleflerin 01.01.1996 tarihinden önce yapmış oldukları borçlanmalar nedeni ile yüklendikleri finansman giderlerini Gider Kısıtlaması yapmadan doğrudan gider yazabilecekleri kabul edilmiştir.

Düzenlemenin değerlendirilmesi

Danıştay 4'üncü Dairesi'nin 1997/771 Esas Numaralı Dava'ya ilişkin olarak verdiği Yürütmeyi Durdurma Kararı ise çok daha önemli ve uygulamayı fevkalade etkileyici mahiyette bir karardır. Kararda 55 Seri Numaralı Kurumlar Vergisi Tebliği'nin 8'inci bölümünde yer alan açıklamalar ve düzenlemeler ışığında Gider Kısıtlaması'nın mantığı ve tüm vergi mevzuatı içerisindeki yeri tartışılarak, tebliğdeki "Finansman giderlerinin yanısıra finansman geliri de elde etmiş olan mükelleflerin gider kısıtlaması uygulamasında söz konusu gelir ve giderlerin birbiriyle mukayese etmek suretiyle netleştirmeleri mümkün olmayıp; finansman giderleri toplamının gider kısıtlamasına konu edilmesi gerekmektedir" biçimindeki düzenlemenin değerlendirilmesi yapılmıştır. Söz konusu kararda aynen:

"Finansman gideri yanında finansman geliri de sağlamış bulunan mükelleflerin, finansman giderleri toplamından, finansman gelirleri düşülmeden gider kısıtlamasına tabi tutulması, Gelir ve Kurumlar Vergisi'nde Mali Güce Göre Vergileme İlkesinin sonucu olan Safi Gelirin, Vergi Konusu Edileceği İlkesine aykırıdır. Bu nedenle aksi yöndeki tebliğ hükümü yerinde görülmemiştir" denilerek Yürütmeyi Durdurma Kararı'nın gerekçesi çok açık bir şekilde ortaya konulmuştur. Şimdi ortada Yürütmeyi Durdurma Kararları ile iptal sinyali verilmiş tebliğ hükümleri ve mevcut kanun ve tebliğlere göre beyanname vermek durumunda olan Kurumlar Vergisi Mükellefleri vardır. Mükelleflerin Danıştay kararlarını gerekçe göstererek, matrah beyan etmeleri durumunda idarenin 30 Nisan 1997 tarihine kadar yeni bir tebliğ yayınlaması durumunda, mükellef yapmadığı hata için Düzeltme Beyannamesi verecektir. Yine mahkemenin kesin kararı çıkmadığı için, idare yeni düzenleme yapma konusunda tereddüt geçirecek, idarenin ve mükellefin beklemediği farklı farkı düşünce, tavır ve beyannamelere yol açacaktır. Bir görüşte, mükelleflerin tüm bu oluşmalarda zaman kazanması için İtirazı, Kayıtlı beyanname vermesidir. Ancak bu seferde mükellefin bir ay içerisinde, itirazı kaydına ilişkin davasını açması ve gerekçelerini ortaya koyması gerekecektir. Bunu yapmadığı takdirde ise itiraz hakkını kaybedecektir. İtiraz etmemek bir dert, itiraz etmek bin dert gibi bir durumla karşı karşıya kalan mükelleflerin derdine çarenin Danıştay'ın kesin kararından olduğuna inanıyorum. Ama yazımın başında da belirttiğim gibi "NOLCAK ŞİMDİ" demekten de kendimi alamıyorum.